

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (pirmoji kolegija) SPRENDIMAS

2022 m. rugsėjo 22 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Bendra prieglobsčio ir imigracijos politika – Direktyva 2011/95/ES – Normos, susijusios su pabėgėlio arba papildomos apsaugos statuso suteikimo reikalavimais – Statuso panaikinimas – Direktyva 2013/32/ES – Tarptautinės apsaugos suteikimo ir panaikinimo bendra tvarka – Pavojus nacionaliniam saugumui – Specializuotos institucijos išvada – Galimybė susipažinti su byla“

Byloje C-159/21

dėl *Fővárosi Törvényszék* (Sostinės apygardos teismas, Vengrija) 2021 m. sausio 27 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2021 m. kovo 11 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

GM

prieš

Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság,

Alkotmányvédelmi Hivatal,

Terrorelhárítási Központ

TEISINGUMO TEISMAS (pirmoji kolegija),

kuriį sudaro kolegijos pirmininkas A. Arabadžiev, Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotojas L. Bay Larsen (pranešėjas), teisėjai I. Ziemele, P. G. Xuereb ir A. Kumin,

generalinis advokatas J. Richard de la Tour,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- GM, atstovaujamo *ügyvéd* B. Pohárnok,
- Vengrijos vyriausybės, atstovaujamos M. Z.Fehér, R. Kissné Berta ir M. M. Tátrai,

* Proceso kalba: vengrų.

- Čekijos vyriausybės, atstovaujamos M. Smolek ir J. Vláčil,
- Nyderlandų vyriausybės, atstovaujamos M. K. Bulterman ir A. Hanje,
- Europos Komisijos, atstovaujamos A. Azéma, L. Grønfeldt ir A. Tokár,

susipažinęs su 2022 m. balandžio 28 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,
priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2011 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2011/95/ES dėl trečiųjų šalių piliečių ar asmenų be pilietybės priskyrimo prie tarptautinės apsaugos gavėjų, vienodo statuso pabėgėliams arba papildomą apsaugą galintiems gauti asmenims ir suteikiamos apsaugos pobūdžio reikalavimų (OL L 337, 2011, p. 9) 14 ir 17 straipsnių, 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2013/32/ES dėl tarptautinės apsaugos suteikimo ir panaikinimo bendros tvarkos (OL L 180, 2013, p. 60) 4, 10, 11, 12, 23 ir 45 straipsnių, taip pat Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 41 ir 47 straipsnių nuostatų išaiškinimo.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant trečiosios šalies piliečio GM skundą dėl *Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság* (Migracijos policijos nacionalinė generalinė direkcija, Vengrija; toliau – generalinė direkcija) sprendimo panaikinti pabėgėlio statusą ir atsisakyti jam suteikti papildomos apsaugos statusą.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

Direktyva 2011/95

- 3 Direktyvos 2011/95 2 straipsnio d ir f punktai suformuluoti taip:

„Šioje direktyvoje vartojamų terminų apibrėžtys:

<...>

- d) pabėgėlis – trečiosios šalies pilietis, kuris dėl visiškai pagrįstos persekiojimo dėl rasės, religijos, tautybės, politinių pažiūrų ar priklausymo prie tam tikros socialinės grupės baimės yra už šalies, kurios pilietis jis yra, ribų ir negali arba dėl tokios baimės nepageidauja naudotis tos šalies apsauga, arba asmuo be pilietybės, kuris dėl minėtų priežasčių būdamas už šalies, kurioje yra jo ankstesnė įprastinė gyvenamoji vieta, ribų negali ar dėl tokios baimės nepageidauja į ją grįžti ir kuriam netaikomas 12 straipsnis;

<...>

- f) papildomą apsaugą galintis gauti asmuo – trečiosios šalies pilietis arba asmuo be pilietybės, kuris negali būti laikomas pabėgėliu, tačiau apie kurį pagrįstai galima manyti, kad jei jis būtų grąžintas į savo kilmės šalį arba – asmens be pilietybės atveju – į šalį, kurioje yra jos [jo] ankstesnė įprastinė gyvenamoji vieta, jam kiltų realus pavojus patirti 15 straipsnyje apibrėžtą didelę žalą, kuriam netaikomos 17 straipsnio 1 bei 2 dalys ir kuris negali arba dėl tokio pavojaus nepageidauja naudotis tos šalies apsauga[.]“
- 4 Šios direktyvos 12 straipsnyje apibrėžti pabėgėlio statuso nesuteikimo atvejai.
- 5 Minėtos direktyvos 14 straipsnio 4 dalies a punkte numatyta:
- „Valstybės narės gali panaikinti statusą, kurį pabėgėliui suteikė [v]yriausybė, administracinė, teisminė arba pusiau teisminė institucija, arba nutraukti ar atsisakyti pratęsti jo galiojimą, kai:
- a) yra rimtų priežasčių laikyti jį keliančiu pavojų valstybės narės, kurioje jis yra, saugumui[.]“
- 6 Tos pačios direktyvos 17 straipsnio 1 dalies b ir d punktuose nustatyta:
- „Trečiosios šalies piliečiui arba asmeniui be pilietybės nesuteikiamas papildomą apsaugą galinčio gauti asmens statusas, jei yra rimtų priežasčių manyti, kad:
- <...>
- b) jis padarė sunkų nusikaltimą;
- <...>
- d) jis kelia pavojų valstybės narės, kurioje yra, visuomenei ar saugumui.“

Direktyva 2013/32

- 7 Direktyvos 2013/32 16, 20, 34 ir 49 konstatuojamosios dalys suformuluotos taip:
- „(16) būtina, kad sprendimai dėl visų tarptautinės apsaugos prašymų būtų priimami remiantis faktais ir, visų pirma, kad juos priimtų institucijos, kurių darbuotojai turi tinkamų žinių ar yra tinkamai parengti tarptautinės apsaugos klausimais;
- <...>
- (20) griežtai apibrėžtais atvejais, kai tikėtina, kad prašymas neturi pagrindo arba kyla didelių nacionalinio saugumo arba viešosios tvarkos problemų, valstybės narės turėtų galėti paspartinti nagrinėjimo procedūrą, visų pirma nustatydamos trumpesnius, bet pagrįstus, terminus tam tikriems procesiniams veiksams, nedarant poveikio tinkamam ir išsamiam nagrinėjimui ir prašytojo veiksmingai galimybei naudotis šios direktyvoje numatytais pagrindiniais principais ir garantijomis;
- <...>
- (34) tarptautinės apsaugos poreikių nagrinėjimo procedūros turėtų būti tokios, kad kompetentingos institucijos galėtų atidžiai nagrinėti tarptautinės apsaugos prašymus;

<...>

(49) pabėgėlio arba papildomos apsaugos statuso panaikinimo atveju valstybės narės turėtų užtikrinti, kad asmenys, kurie naudojami tarptautine apsauga, būtų tinkamai informuoti apie galimą jų statuso persvarstymą ir jiems būtų suteikta galimybė pateikti savo nuomonę prieš institucijoms priimant pagrįstą sprendimą panaikinti jų statusą[.]“

8 Šios direktyvos 2 straipsnio f punkte nustatyta:

„Šioje direktyvoje:

<...>

f) sprendžiančioji institucija – bet kokia pusiau teisminė arba administracinė institucija valstybėje narėje, atsakinga už tarptautinės apsaugos prašymų nagrinėjimą ir kompetentinga priimti pirmosios instancijos sprendimus tokiais atvejais[.]“

9 Minėtos direktyvos 4 straipsnio 1–3 dalys išdėstytos taip:

„1. Visoms procedūroms valstybės narės paskiria sprendžiančiąją instituciją, kuri bus atsakinga už tinkamą prašymų nagrinėjimą pagal šią direktyvą. Valstybės narės užtikrina, kad tokia institucija turėtų tinkamus išteklius, įskaitant pakankamą kompetentingų darbuotojų skaičių, kad galėtų savo užduotis atlikti pagal šią direktyvą.

2. Valstybės narės gali numatyti, kad kita institucija, nei nurodytoji 1 dalyje, yra atsakinga:

a) svarstant bylas pagal [2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 604/2013, kuriuo išdėstomi valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės vienoje iš valstybių narių pateikto tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijai ir mechanizmai (OL L 180, 2013, p. 31),] ir

b) leidimo atvykti į šalį suteikimą arba atsisakymą jį suteikti pagal 43 straipsnyje nustatytą tvarką, taikant tame straipsnyje nustatytas sąlygas ir remiantis sprendžiančiosios institucijos pagrįsta nuomone.

3. Valstybės narės užtikrina, kad 1 dalyje nurodytos sprendžiančiosios institucijos darbuotojai būtų tinkamai apmokyti. Tuo tikslu valstybės narės numato atitinkamą mokymą <...>. Valstybės narės taip pat atsižvelgia į Europos prieglobsčio paramos biuro (toliau – EPPB) rengiamus ir plėtojamus atitinkamus mokymus. Pokalbius su prašytojais pagal šią direktyvą vykdančius asmenys taip pat turi turėti bendrą supratimą apie problemas, kurios gali neigiamai atsiliiepti prašytojų galimybei būti apklausiamais per pokalbį, pavyzdžiui, apie požymius, kad prašytojas galėjo būti praeityje kankinamas.“

10 Tos pačios direktyvos 10 straipsnio 2 ir 3 dalyse numatyta:

„2. Nagrinėdama tarptautinės apsaugos prašymus sprendžiančioji institucija visų pirma nustato, ar prašytojai priskirtini prie pabėgėlių, ir, jeigu ne – nustato, ar jie gali gauti papildomą apsaugą.

3. Valstybės narės užtikrina, kad sprendžiančiosios institucijos sprendimai dėl tarptautinės apsaugos prašymų būtų priimami po tinkamo nagrinėjimo. Tuo tikslu valstybės narės užtikrina, kad:

<...>

d) prašymus nagrinėjantiems ir sprendimus priimantiems darbuotojams [būtų] suteikiama galimybė, kai tai būtina, tartis su ekspertais konkrečių sričių, kaip antai medicinos, kultūros, religijos, su vaikais susijusiais ar lyčių, klausimais.“

11 Direktyvos 2013/32 11 straipsnio „Sprendžiančiosios institucijos sprendimui taikomi reikalavimai“ 2 dalis suformuluota taip:

„Valstybės narės taip pat užtikrina, kad tais atvejais, kai pabėgėlio statuso ir (arba) papildomos apsaugos statuso prašymas atmetamas, sprendime būtų nurodomos faktinės bei teisinės priežastys ir raštu pateikiama informacija apie tai, kaip galima apskūsti neigiamą sprendimą.

<...>“

12 Šios direktyvos 12 straipsnyje nustatytos įvairios prašytojams suteikiamos garantijos.

13 Minėtos direktyvos 23 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Valstybės narės užtikrina, kad patarėjas teisės klausimais arba kitas patarėjas, kuris pagal nacionalinę teisę gali tą daryti ar kuriam tai yra leidžiama, ir padedantis arba atstovaujantis prašytojui pagal nacionalinę teisę, turėtų galimybę susipažinti su prašytojo bylos informacija, remiantis kuria priimtas arba bus priimtas sprendimas.

Valstybės narės gali padaryti išimtį, kai atskleidus informaciją arba šaltinius galėtų kilti grėsmė nacionaliniam saugumui, organizacijų arba asmens (-ų), teikiančių informaciją, arba asmens (-ų), su kuriuo (-iais) yra susijusi informacija, saugumui, arba jeigu būtų pakenkta tyrimui, susijusiam su valstybės narės kompetentingų institucijų atliekamu tarptautinės apsaugos prašymų nagrinėjimu, arba pašlytų valstybių narių tarptautiniai santykiai. Tokiais atvejais valstybės narės:

a) sudaro galimybę susipažinti su tokia informacija arba šaltiniais institucijoms, nurodytoms V skyriuje, ir

b) nustato nacionalinėje teisėje procedūras, kuriomis garantuojama, kad bus užtikrinamos prašytojo teisės į gynybą.

b punkto atžvilgiu valstybės narės visų pirma gali suteikti galimybę susipažinti su tokia informacija ar šaltiniais patarėjui teisės klausimais arba kitam patarėjui, patikrintam saugumo tikslais, tiek, kiek informacija svarbi nagrinėjant prašymą arba priimant sprendimą panaikinti tarptautinę apsaugą[.]“

14 Tos pačios direktyvos 45 straipsnyje nustatyta:

„1. Valstybės narės užtikrina, kad jeigu kompetentinga institucija svarsto, ar panaikinti trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės tarptautinę apsaugą <...>, atitinkamas asmuo naudotųsi šiomis garantijomis:

- a) jis turi būti informuotas raštu, kad kompetentinga institucija persvarsto jo priskyrimą prie tarptautinės apsaugos gavėjų, ir kokios yra tokio persvarstymo priežastys, ir
- b) jam turi būti suteikta galimybė asmeninio pokalbio metu <...> nurodyti priežastis, kodėl jam neturėtų būti panaikinta tarptautinė apsauga.

<...>

3. Valstybės narės užtikrina, kad kompetentingos institucijos sprendimas panaikinti tarptautinę apsaugą būtų pateiktas raštu. Faktinės ir teisinės priežastys nurodomos sprendime, o informacija, kaip apskūsti sprendimą, pateikiama raštu.

4. Kai kompetentinga institucija priima sprendimą panaikinti tarptautinę apsaugą, taip pat taikomi 20 straipsnis, 22 straipsnis, 23 straipsnio 1 dalis ir 29 straipsnis.

5. Nukrypdamos nuo šio straipsnio 1–4 dalių, valstybės narės gali nuspręsti, kad tarptautinė apsauga nustoja teisiškai galioti, kai tarptautinės apsaugos gavėjas nedviprasmiškai atsisakė savo pripažinimo būti tarptautinės apsaugos gavėju. Valstybė narė gali taip pat numatyti, kad tarptautinė apsauga nustoja teisiškai galioti, kai tarptautinės apsaugos gavėjas tapo tos valstybės narės piliečiu.“

15 Direktyvos 2013/32 V skyriuje „Apeliacinės procedūros“ esančio 46 straipsnio 1 dalis suformuluota taip:

„Valstybės narės užtikrina, kad prašytojai turėtų teisę į veiksmingą teisių gynimo priemonę, kuria galėtų naudotis teisme, kad galėtų apskūsti:

- a) sprendimą, priimtą dėl tarptautinės apsaugos prašymo, įskaitant sprendimą:
 - i) laikyti prašymą nepagrįstu, kad būtų suteiktas pabėgėlio statusas ir (arba) papildomos apsaugos statusas;

<...>

- c) sprendimą panaikinti tarptautinę apsaugą pagal 45 straipsnį.“

Vengrijos teisė

16 *Menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény* (2007 m. Įstatymas Nr. LXXX dėl prieglobsčio teisės) 57 straipsnio 1 ir 3 dalyse nustatyta:

„1. Šio įstatymo reglamentuojamose procedūrose specializuota valstybės institucija pateikia nuomonę tam tikrais klausimais, kurių vertinimas priklauso jos kompetencijai per administracinę procedūrą.

<...>

3. Kompetentinga prieglobsčio institucija negali nukrypti nuo specializuotos valstybės institucijos nuomonės, jei sprendimas dėl to, kas joje nurodyta, nepriklauso jos kompetencijai.

<...>“

- 17 *Minősített adat védelméről szóló 2009. évi CLV. törvény* (2009 m. Įstatymas Nr. CLV dėl įslaptintos informacijos apsaugos) 11 straipsnyje numatyta:

„1. Suinteresuotajam asmeniui suteikiama teisė susipažinti su savo asmens duomenimis, kurie turi nacionalinės įslaptintos informacijos statusą, remiantis įslaptintos informacijos rengėjo suteiktu leidimu, nereikalaujant asmens patikimumo patikrinimo procedūros. Prieš susipažindamas su nacionaline įslaptinta informacija suinteresuotasis asmuo turi pateikti rašytinį konfidencialumo patvirtinimą ir laikytis nacionalinės įslaptintos informacijos apsaugos taisyklių.

2. Suinteresuotojo asmens prašymu įslaptintos informacijos rengėjas per 15 dienų laikotarpį nusprendžia, ar suteikti leidimą susipažinti. Įslaptintos informacijos rengėjas atsisako suteikti leidimą susipažinti, jei galimybė susipažinti su šia informacija kenkia viešajam interesui, kuriuo grindžiamas įslaptinimas. Įslaptintos informacijos rengėjas privalo pagrįsti atsisakymą suteikti leidimą susipažinti.

3. Jei atsisakoma suteikti leidimą susipažinti, suinteresuotasis asmuo gali apskųsti šį sprendimą, paduodamas skundą teismui administracine tvarka. <...>“

- 18 Šio įstatymo 12 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Asmuo, atsakingas už įslaptintos informacijos administravimą, gali atsisakyti leisti suinteresuotajam asmeniui susipažinti su savo asmens duomenimis, jei pasinaudojant šia teise būtų pažeistas viešasis interesas, kuriuo grindžiamas įslaptinimas.“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

- 19 2002 m. Vengrijos teismas nuteisė GM laisvės atėmimo bausme už prekybą narkotinėmis medžiagomis.
- 20 2005 m. GM, atlikdamas šią bausmę, pateikė prašymą suteikti prieglobstį Vengrijoje. Pateikus šį prašymą, jam buvo suteiktas „laikinosios apsaugos“ statusas, tačiau šis statusas buvo panaikintas 2010 m.
- 21 GM pateikus naują prašymą suteikti prieglobstį, 2012 m. birželio 29 d. *Fővárosi Törvényszék* (Sostinės apygardos teismas, Vengrija) sprendimu jam buvo suteiktas pabėgėlio statusas.
- 22 2019 m. liepos 15 d. sprendimu generalinė direkcija panaikino GM pabėgėlio statusą ir atsisakė suteikti jam papildomos apsaugos statusą, bet jo atveju taikė negrąžinimo principą. Tas sprendimas buvo priimtas remiantis *Alkotmányvédelmi Hivatal* (Konstitucijos apsaugos tarnyba, Vengrija) ir *Terrorelhárítási Központ* (Centrinis kovos su terorizmu biuras, Vengrija) (toliau kartu – specializuotos institucijos) pateikta nemotyvuota nuomone, kurioje šios abi valdžios institucijos padarė išvadą, kad GM buvimas šalyje kelia pavojų nacionaliniam saugumui.

- 23 GM apskundė tą sprendimą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui.
- 24 Tas teismas visų pirma abejoja dėl Vengrijos teisės aktų, susijusių su galimybe susipažinti su įslaptinta informacija, atitiktis Direktyvos 2013/32 23 straipsniui ir įvairioms Chartijos nuostatoms.
- 25 Minėtas teismas pažymi, kad iš *Kúria* (Aukščiausiasis Teismas, Vengrija) praktikos matyti, jog, esant tokiai situacijai, kokia nagrinėjama pagrindinėje byloje, procesines atitinkamo asmens teises užtikrina tai, kad kompetentingas teismas, vertindamas sprendimo dėl tarptautinės apsaugos teisėtumą, gali susipažinti su konfidencialia informacija, kuria grindžiama specializuotų institucijų nuomonė.
- 26 Vis dėlto pagal Vengrijos teisės aktus nei atitinkamas asmuo, nei jo atstovas neturi konkrečios galimybės pareikšti nuomonės dėl nemotyvuotos šių institucijų nuomonės. Nors jie, žinoma, turi teisę pateikti prašymą susipažinti su konfidencialia informacija apie šį asmenį, bet kuriuo atveju negalėtų konfidencialios informacijos, su kuria jiems buvo leista susipažinti, panaudoti per administracinę procedūrą ar vykstant teismo procesui.
- 27 Toliau prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui kyla klausimas, ar su Sąjungos teise suderinama Vengrijos teisėje numatyta taisyklė, pagal kurią generalinė direkcija turi remtis specializuotų institucijų priimta nemotyvuota nuomone, tačiau pati negali nagrinėti, ar jai pateiktoje byloje taikomas nesuteikimo pagrindas, todėl savo pačios sprendimą gali motyvuoti tik remdamasi šia nepagrįsta nuomone. Iš tiesų nacionalinis teismas mano, pirma, kad šios specializuotos institucijos netenkina Direktyvoje 2013/32 nustatytų sąlygų, kad galėtų atlikti tokį nagrinėjimą ir priimti tokį sprendimą, ir, antra, kad aptariama nacionalinė taisyklė gali kliudyti taikyti Sąjungos teisėje nustatytas procesines garantijas.
- 28 Galiausiai minėtam teismui kyla klausimas, kiek – vertinant galimą papildomos apsaugos suteikimą po to, kai buvo panaikintas pabėgėlio statusas – galima atsižvelgti į prieš šešiolika metų atliktą bausmę už nusikaltimą, kuris jau buvo žinomas pabėgėlio statusą suteikusioms valdžios institucijoms ir kuriuo pastarosios nesirėmė, kad atsisakytų suteikti šį statusą.
- 29 Šiomis aplinkybėmis *Fővárosi Törvényszék* (Sostinės apygardos teismas) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:
- „1. Ar [Direktyvos 2013/32] 11 straipsnio 2 dalis, 12 straipsnio 1 dalies pradžia ir d punktas ir [12 straipsnio] 2 dalis, 23 straipsnio 1 dalis – visų pirma jos antros pastraipos pradžia ir b punktas – ir 45 straipsnio 1 dalis bei 3–5 dalys – atsižvelgiant į Chartijos 47 straipsnį – turi būti aiškinami taip, kad pagal juos reikalaujama, jog tuo atveju, kai tai pateisina [Direktyvos 2013/32] 23 straipsnio 1 dalyje nurodyta išimtis, susijusi su nacionaliniu saugumu, ir atsakinga institucija nurodo, kad informacijos ir duomenų atskleidimas pakenktų nacionaliniam saugumui, valstybės narės institucija, priėmusi sprendimą nesuteikti tarptautinės apsaugos statuso ar jį panaikinti, pagrįstą nacionalinio saugumo sumetimais, ir specializuota institucija, kuri informaciją pripažino konfidencialia, privalo užtikrinti, kad prašytojui, pabėgėliui ar papildomos apsaugos gavėjui arba jo teisiniam atstovui bet kuriuo atveju būtų užtikrinta teisė susipažinti bent jau su esmine konfidencialia ar įslaptinta informacija ar duomenimis, kuriais grindžiamas minėtais motyvais paremtas sprendimas, ir panaudoti tokią informaciją ar duomenis per procedūrą, kurią užbaigus priimamas sprendimas?

2. Jei taip, kas konkrečiai turi būti suprantama kaip „esminė informacija“, nurodyta konfidencialiuose motyvuose, kuriais grindžiamas toks sprendimas, taikant [Direktyvos 2013/32] 23 straipsnio 1 dalį – visų pirma jos antros pastraipos pradžią ir b punktą, atsižvelgiant į Chartijos 41 ir 47 straipsnius?
3. Ar [Direktyvos 2011/95] 14 straipsnio 4 dalies pradžia ir jos a punktas, 17 straipsnio 1 dalies pradžia ir jos d punktas, [Direktyvos 2013/32] 45 straipsnio 1 dalies pradžia ir jos a punktas ir 3–4 dalys, taip pat jos 49 konstatuojamoji dalis turi būti aiškinami taip, kad pagal juos draudžiamos tokios nacionalinės teisės nuostatos, pagal kurias pabėgėlio ar papildomos apsaugos gavėjo statusas panaikinamas arba atsisakoma jį suteikti remiantis nemotyvuotu sprendimu, automatiškai darančiu nuorodą į privalomojo pobūdžio ir neleidžiančią nukrypti valstybės specializuotos institucijos išvadą, kuri taip pat nemotyvuota ir kurioje konstatuota, jog egzistuoja pavojus nacionaliniam saugumui?
4. Ar [Direktyvos 2013/32] 20 ir 34 konstatuojamosios dalys, 4 straipsnis, 10 straipsnio 2 dalis ir 3 dalies d punktas, taip pat [Direktyvos 2011/95] 14 straipsnio 4 dalies pradžia ir jos a punktas, 17 straipsnio 1 dalies pradžia ir jos d punktas turi būti aiškinami taip, kad pagal juos draudžiamos tokios nacionalinės teisės nuostatos, pagal kurias valstybės specializuota institucija išnagrinėja atsisakymo suteikti pagrindus ir priima sprendimą dėl esmės per tokią procedūrą, kuri neatitinka [Direktyvos 2013/32] ir [Direktyvos 2011/95] materialinių ir procedūrinių nuostatų?
5. Ar [Direktyvos 2011/95] 17 straipsnio 1 dalies pradžia ir jos b punktas turi būti aiškinami taip, kad pagal juos draudžiama atsisakyti suteikti šiuos statusus, remiantis tam tikra aplinkybe ar pažeidimu, kuris jau buvo žinomas iki administracinio sprendimo ar galutinio teismo sprendimo dėl pabėgėlio statuso pripažinimo priėmimo, tačiau kuriuose nebuvo remtasi šiuo pagrindu siekiant atsisakyti pripažinti pabėgėlio statusą ar suteikti papildomą apsaugą?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo ir antrojo klausimų

30. Pirmuoju ir antruoju klausimais, kuriuos reikia nagrinėti kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia sužinoti, ar Direktyvos 2013/32 11 straipsnio 2 dalis, 12 straipsnio 1 ir 2 dalys, 23 straipsnio 1 dalis ir 45 straipsnio 1 ir 3–5 dalys, siejamos su Chartijos 41–47 straipsniais, turi būti aiškinamos taip, kad pagal jas draudžiama nacionalinės teisės nuostata, kurioje numatyta, kad jeigu sprendimas atmesti tarptautinės apsaugos prašymą arba panaikinti tokią apsaugą grindžiamas informacija, kurios atskleidimas keltų pavojų atitinkamos valstybės narės nacionaliniam saugumui, atitinkamas asmuo arba jo patarėjas gali susipažinti su tokia informacija tik gavęs šiam tikslui išduotą leidimą, tačiau jiems negali būti atskleista bent jau motyvų, kuriais grindžiami tokie sprendimai, esmė ir jie bet kuriuo atveju neturi teisės šios informacijos, su kuria jie galėjo susipažinti, naudoti per administracinę procedūrą ar vykstant teismo procesui.
31. Pirmiausia reikia pažymėti, kad nors pirmajame ir antrajame klausimuose prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas remiasi Direktyvos 2013/32 11 straipsnio 2 dalimi, 12 straipsnio 1 ir 2 dalimis bei 45 straipsnio 1, 3 ir 5 dalimis, šios nuostatos neturi tiesioginės reikšmės atsakymui į šiuos klausimus, nes jos iš esmės susijusios su susipažinimo su byloje esančia informacija tvarka, kuri apibrėžta šios direktyvos 23 straipsnio 1 dalyje.

- 32 Antra, siekiant atsakyti į pirmąjį ir antrąjį klausimus vis dėlto reikia atsižvelgti į pirmajame klausime nurodytą Direktyvos 2013/32 45 straipsnio 4 dalį, nes šioje nuostatoje nurodyta, kad šios direktyvos 23 straipsnio 1 dalis taikoma tarptautinės apsaugos panaikinimo procedūroms, kai kompetentinga valdžios institucija priima sprendimą panaikinti šią apsaugą.
- 33 Taigi iš minėtos direktyvos 45 straipsnio 4 dalies matyti, kad jos 23 straipsnio 1 dalyje nustatytos taisyklės yra privalomos ne tik vykstant tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimo procedūroms, bet ir šios apsaugos panaikinimo procedūroms.
- 34 Trečia, dėl Chartijos 41 straipsnio, kurį savo antrajame klausime paminėjo prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, reikia priminti, kad iš šio straipsnio formuluotės aiškiai matyti, kad jis skirtas ne valstybėms narėms, o tik Europos Sąjungos institucijoms, įstaigoms ir organams (šiuo klausimu žr. 2020 m. lapkričio 24 d. Sprendimo *Minister van Buitenlandse Zaken, C-225/19 ir C-226/19*, EU:C:2020:951, 33 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 35 Beje, Chartijos 41 straipsnis atspindi bendrąjį Sąjungos teisės principą, taikytiną valstybėms narėms, kai jos įgyvendina šią teisę (šiuo klausimu žr. 2020 m. lapkričio 24 d. Sprendimo *Minister van Buitenlandse Zaken, C-225/19 ir C-226/19*, EU:C:2020:951, 34 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 36 Taigi į šį principą turėtų būti atsižvelgta siekiant patikslinti valstybėms narėms nustatytus įpareigojimus įgyvendinant tos direktyvos 23 straipsnio 1 dalį.
- 37 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad Direktyvos 2013/32 23 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje numatyta, jog valstybės narės užtikrina, kad patarėjas teisės klausimais arba kitas patarėjas, kuris pagal nacionalinę teisę gali tą daryti ar kuriam tai yra leidžiama ir kuris padeda arba atstovauja prašytojui pagal nacionalinę teisę, turėtų galimybę susipažinti su prašytojo bylos informacija, remiantis kuria priimtas arba bus priimtas sprendimas.
- 38 Vis dėlto pagal šios direktyvos 23 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą valstybėms narėms leidžiama nukrypti nuo šios taisyklės, jei atskleidus informaciją arba jos šaltinius galėtų kilti pavojus, be kita ko, nacionaliniam saugumui arba tų šaltinių saugumui.
- 39 Tokiais atvejais valstybės narės privalo, pirma, pagal minėtos direktyvos 23 straipsnio 1 dalies antros pastraipos a punktą suteikti galimybę teismams, turintiems jurisdikciją spręsti dėl tarptautinės apsaugos sprendimų teisėtumo, susipažinti su šia informacija ar šaltiniais ir, antra, pagal tos pačios direktyvos 23 straipsnio 1 dalies antros pastraipos b punktą savo nacionalinėje teisėje nustatyti atitinkamo asmens teisę į gynybą užtikrinančias procedūras.
- 40 Kaip generalinis advokatas pažymėjo savo išvados 44 ir 45 punktuose, pirmasis ir antrasis klausimai susiję ne su jurisdikciją turintiems teismams suteiktais įgaliojimais, o su atitinkamo asmens teisės į gynybą užtikrinimu, todėl jais tik siekiama, kad būtų išaiškinta Direktyvos 2013/32 23 straipsnio 1 dalies antros pastraipos b punkte nustatyta pareiga.
- 41 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad šios pareigos apimtis paaishkinta šios direktyvos 23 straipsnio 1 dalies trečioje pastraipoje, pagal kurią, atsižvelgdamos į šios direktyvos 23 straipsnio 1 dalies antros pastraipos b punktą, valstybės narės visų pirma gali suteikti galimybę susipažinti su bylos informacija ar su jos šaltiniais, kuriuos atskleidus galėtų kilti pavojus

nacionaliniam saugumui, atitinkamo asmens patarėjui, patikrintam saugumo tikslais, jeigu ši informacija ar šie šaltiniai yra svarbūs nagrinėjant tarptautinės apsaugos prašymą arba sprendimą panaikinti tarptautinę apsaugą.

- 42 Vis dėlto iš šio 23 straipsnio 1 dalies trečios pastraipos formuluotės, ypač vartojamo įterpinio „visų pirma“, aiškiai matyti, kad šioje nuostatoje nurodytos procedūros nustatymas nėra vienintelė valstybėms narėms suteikta galimybė laikytis Direktyvos 2013/32 23 straipsnio 1 dalies antros pastraipos b punkto, todėl jos neprivalo nustatyti tokios procedūros.
- 43 Taigi, kadangi Direktyvoje 2013/32 nepaaiškinta, kaip valstybės narės turi užtikrinti atitinkamo asmens teisės į gynybą laikymąsi, kai teisė susipažinti su jo byla ribojama pagal šios direktyvos 23 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą, konkreti šiuo tikslu vykdomų procedūrų tvarka nustatoma pagal kiekvienos valstybės narės vidaus teisės sistemą, vadovaujantis valstybių narių procesinės autonomijos principu; vis dėlto ji neturi būti mažiau palanki nei ta, kuri taikoma panašioms vidaus situacijoms (lygiavertiškumo principas), ir dėl jos naudojimas Sąjungos teisės sistemoje nustatytais teisėmis neturi tapti praktiškai neįmanomas arba pernelyg sudėtingas (veiksmingumo principas) (pagal analogiją žr. 2020 m. birželio 4 d. Sprendimo *C.F. (Mokestinis patikrinimas)*, C-430/19, EU:C:2020:429, 34 punktą ir 2020 m. rugsėjo 9 d. Sprendimo *Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides (Paskesnio prašymo atmetimas – Skundo pateikimo terminas)*, C-651/19, EU:C:2020:681, 34 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 44 Taip pat svarbu priminti, kad įgyvendindamos Sąjungos teisę valstybės narės privalo užtikrinti, kad būtų laikomasi tiek iš teisės į gerą administravimą kylančių reikalavimų (kaip pažymėta šio sprendimo 35 punkte), tiek Chartijos 47 straipsnio pirmoje pastraipoje įtvirtintos teisės į veiksmingą teisminę gynybą (šiuo klausimu žr. 2019 m. gruodžio 19 d. Sprendimo *Deutsche Umwelthilfe*, C-752/18, EU:C:2019:1114, 34 punktą ir 2020 m. gegužės 14 d. Sprendimo *Agrobet CZ*, C-446/18, EU:C:2020:369, 43 punktą), pagal kuriuos reikalaujama paisyti atitinkamo asmens teisės į gynybą atitinkamai per administracinę procedūrą ir per galimą teismo procesą (šiuo klausimu žr. 2014 m. lapkričio 5 d. Sprendimo *Mukarubega*, C-166/13, EU:C:2014:2336, 45 punktą ir 2020 m. kovo 11 d. Sprendimo *SF (Europos arešto orderis – Grąžinimo į vykdančiąją valstybę garantija)*, C-314/18, EU:C:2020:191, 58 punktą).
- 45 Šiuo klausimu, pirma, dėl administracinės procedūros pažymėtina, kad iš suformuotos Teisingumo Teismo jurisprudencijos matyti, jog teisės į gynybą paisymas reiškia, kad valstybių narių administracinės institucijos, imdamosi priemonių, patenkančių į Sąjungos teisės taikymo sritį, turi suteikti galimybę asmeniui, kuriam skirtas didelį poveikį jo interesams darantis sprendimas, veiksmingai išreikšti savo nuomonę dėl aplinkybių, kuriomis administracija ketina grįžti savo sprendimą (šiuo klausimu žr. 2019 m. spalio 16 d. Sprendimo *Glencore Agriculture Hungary*, C-189/18, EU:C:2019:861, 39 punktą ir 2021 m. birželio 3 d. Sprendimo *Jumbocarry Trading*, C-39/20, EU:C:2021:435, 31 punktą).
- 46 Šiuo reikalavimu, be kita ko, siekiama, tarptautinės apsaugos procedūros kontekste suteikti sprendžiančiai institucijai galimybę žinant visas aplinkybes individualiai įvertinti visus svarbius faktus ir aplinkybes, o dėl to sprendimo adresatas turi galėti ištaisyti klaidą ar pateikti su savo individualia situacija susijusių įrodymų, kurie būtų palankūs tam, kad sprendimas būtų arba nebūtų priimtas arba nulemtų jo turinį (šiuo klausimu žr. 2017 m. vasario 9 d. Sprendimo *M*, C-560/14, EU:C:2017:101, 32 ir 37 punktus ir 2017 m. liepos 26 d. Sprendimo *Sacko*, C-348/16, EU:C:2017:591, 35 punktą).

- 47 Minėtas reikalavimas neišvengiamai reiškia, kad šiam adresatui turi būti suteikta konkreti galimybė, prireikus tarpininkaujant patarėjui, susipažinti su informacija, kuria administracija ketina grįsti savo sprendimą, o teisės į gynybą užtikrinimo principas kyla iš teisės susipažinti su visais bylos dokumentais per administracinę procedūrą (šiuo klausimu žr. 2019 m. spalio 16 d. Sprendimo *Glencore Agriculture Hungary*, C-189/18, EU:C:2019:861, 51–53 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją).
- 48 Antra, kalbant apie teismo procesą, teisės į gynybą paisymas, kuris taikomas, be kita ko, procedūrose dėl skundų tarptautinės apsaugos srityje (šiuo klausimu žr. 2017 m. liepos 26 d. Sprendimo *Sacko*, C-348/16, EU:C:2017:591, 32 punktą), reiškia, kad ieškovas turi turėti galimybę susipažinti ne tik su dėl jo priimto sprendimo motyvais, bet ir su visais byloje esančiais įrodymais, kuriais rėmėsi administracija, kad galėtų veiksmingai pareikšti nuomonę dėl šių įrodymų (šiuo klausimu žr. 2013 m. birželio 4 d. Sprendimo *ZZ*, C-300/11, EU:C:2013:363, 53 punktą ir 2018 m. rugsėjo 13 d. Sprendimo *UBS Europe ir kt.*, C-358/16, EU:C:2018:715, 61 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 49 Be to, remiantis rungimosi principu, kuris yra Chartijos 47 straipsnyje įtvirtintos teisės į gynybą dalis, bylos šalims turi būti suteikta teisė susipažinti su visais teismui pateiktais dokumentais arba pastabomis, galinčiais daryti įtaką jo sprendimui, ir dėl jų pareikšti savo nuomonę (2013 m. birželio 4 d. Sprendimo *ZZ*, C-300/11, EU:C:2013:363, 55 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją), o tai reiškia, kad asmuo, kuriam skirtas sprendimas dėl tarptautinės apsaugos, turi turėti galimybę susipažinti su jo byloje esančiais įrodymais, kurie pateikiami skundą dėl to sprendimo nagrinėjančiam teismui.
- 50 Taigi, kadangi Direktyvos 2013/32 23 straipsnio 1 dalies antros pastraipos b punkte nustatyta pareiga turi būti taikoma tik tais atvejais, kai atitinkamo asmens teisė susipažinti su byla buvo apribota dėl vienos iš toje nuostatoje nurodytų priežasčių, svarbu priminti, kad teisė į gynybą nėra absoliuti ir todėl su ja susijusi teisė susipažinti su byla gali būti apribota, atsižvelgiant į palyginimą tarp, viena vertus, atitinkamo asmens teisės į gerą administravimą bei teisės į veiksmingą teisinę gynybą ir, kita vertus, interesų, kuriais remiamasi siekiant pateisinti bylos informacijos neatskleidimą tam asmeniui, ypač kai šie interesai susiję su nacionaliniu saugumu (šiuo klausimu žr. 2013 m. birželio 4 d. Sprendimo *ZZ*, C-300/11, EU:C:2013:363, 54, 57 ir 64 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją).
- 51 Vis dėlto dėl šio palyginimo, atsižvelgiant į pareigą laikytis Chartijos 47 straipsnio, negali būti taip, kad atitinkamo asmens teisė į gynybą taptų neveiksminga, o Direktyvos 2013/32 45 straipsnio 3 dalyje numatyta teisė pateikti skundą netektų prasmės, visų pirma jeigu šiam asmeniui arba prireikus jo patarėjui nebūtų pateikta bent jau motyvų, kuriais grindžiamas dėl jo priimtas sprendimas, esmė (šiuo klausimu žr. 2013 m. birželio 4 d. Sprendimo *ZZ*, C-300/11, EU:C:2013:363, 65 punktą).
- 52 Tačiau dėl minėto palyginimo tam tikri bylos duomenys atitinkamam asmeniui gali būti nepateikiami, jei šių duomenų atskleidimas gali tiesiogiai ir konkrečiai pakenkti atitinkamos valstybės narės nacionaliniam saugumui, nes, be kita ko, gali kilti pavojus asmenų gyvybei, sveikatai ar laisvei arba gali būti atskleisti institucijų, kurioms patikėtos specializuotos funkcijos, susijusios su nacionaliniu saugumu, naudojami specialūs tyrimo metodai, dėl ko šioms institucijoms kiltų didelių kliūčių atlikti užduotis arba jos net negalėtų tokių užduočių atlikti (šiuo klausimu žr. 2013 m. birželio 4 d. Sprendimo *ZZ*, C-300/11, EU:C:2013:363, 66 punktą).

- 53 Taigi, nors pagal Direktyvos 2013/32 23 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą valstybėms narėms leidžiama, ypač kai to reikalauja nacionalinis saugumas, nesuteikti atitinkamam asmeniui tiesioginės prievartos prieš visą jo bylos medžiagą, šios nuostatos – nepažeidžiant veiksmingumo principo, teisės į gerą administravimą ir teisės į veiksmingą teisinę gynybą – negalima aiškinti taip, kad pagal ją kompetentingoms institucijoms leidžiama taikyti sąlygas, dėl kurių šis asmuo atsidurtų tokioje situacijoje, kai nei jis pats, nei jo patarėjas neturėtų galimybės faktiškai susipažinti – prireikus vykdant specialią nacionaliniam saugumui užtikrinti skirtą procedūrą – su lemiama reikšmės šioje byloje turinčiais duomenimis.
- 54 Šiomis aplinkybėmis reikia konstatuoti, viena vertus, kad tuo atveju, kai byloje esančios informacijos atskleidimas buvo apribotas nacionalinio saugumo pagrindu, atitinkamo asmens teisės į gynybą laikymasis nėra pakankamai užtikrinamas, jei šiam asmeniui suteikiama galimybė tam tikromis sąlygomis gauti leidimą susipažinti su šia informacija, kartu visiškai uždraudžiant naudoti taip gautą informaciją per administracinę procedūrą arba per galimą teismo procesą.
- 55 Iš šio sprendimo 45–49 punktuose primintų reikalavimų, kylančių iš teisės į gynybą užtikrinimo principo, matyti, kad teisės susipažinti su byloje esančia informacija tikslas – leisti atitinkamam asmeniui, prireikus per patarėją, kompetentingose institucijose ar teismuose pareikšti savo nuomonę dėl šios informacijos ir jos svarbos sprendimui, kuris bus ar buvo priimtas.
- 56 Taigi procedūra, kuria atitinkamam asmeniui arba jo patarėjui suteikiama galimybė susipažinti su šia informacija, tačiau draudžiama šią informaciją naudoti per administracinę procedūrą arba per galimą teismo procesą, nėra pakankama siekiant užtikrinti šio asmens teisę į gynybą, todėl negali būti laikoma leidžiančia valstybei narei įvykdyti Direktyvos 2013/32 23 straipsnio 1 dalies antros pastraipos b punkte nustatytą pareigą.
- 57 Kita vertus, kadangi iš nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą ir Vengrijos vyriausybės pastabų matyti, jog pagrindinėje byloje aptariamai teisės aktai grindžiami vertinimu, kad atitinkamo asmens teisę į gynybą pakankamai užtikrina jurisdikciją turinčio teismo galimybė susipažinti su byla, reikia pabrėžti, kad tokia galimybė negalima pakeisti atitinkamo asmens ar jo patarėjo teisės susipažinti su šioje byloje esančia informacija.
- 58 Taigi, be to, kad ši galimybė netaikoma tuo atveju, kai vyksta administracinė procedūra, teisės į gynybą užtikrinimas reiškia ne tai, kad jurisdikciją turintis teismas turi turėti visą savo sprendimui priimti reikšmingą informaciją, bet tai, kad atitinkamas asmuo – prireikus per tarpininką – galėtų apginti savo interesus, pareikšdamas savo nuomonę dėl šios informacijos.
- 59 Šį vertinimą, be to, patvirtina aplinkybė, kad iš pačios Direktyvos 2013/32 23 straipsnio 1 dalies antros pastraipos formuluotės matyti, jog Sąjungos teisės aktų leidėjas nusprendė, kad jurisdikciją turinčių teismų prieiga prie byloje esančios informacijos ir procedūrų, garantuojančių atitinkamo asmens teisės į gynybą užtikrinimą, nustatymas yra du atskiri kumuliaciniai reikalavimai.
- 60 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į pirmąjį ir antrąjį klausimus reikia atsakyti taip: Direktyvos 2013/32 23 straipsnio 1 dalis, siejama su šios direktyvos 45 straipsnio 4 dalimi, atsižvelgiant į bendrąjį Sąjungos teisės principą dėl teisės į gerą administravimą ir į Chartijos 47 straipsnį, turi būti aiškinama taip, kad pagal ją draudžiama nacionalinės teisės nuostata, kurioje numatyta, kad jeigu sprendimas atmesti tarptautinės apsaugos prašymą arba panaikinti tokią apsaugą grindžiamas informacija, kurios atskleidimas keltų pavojų atitinkamos valstybės narės nacionaliniam saugumui, atitinkamas asmuo arba jo patarėjas gali susipažinti su tokia informacija

tik gavęs šiam tikslui išduotą leidimą, tačiau jiems negali būti atskleista bent jau motyvų, kuriais grindžiami tokie sprendimai, esmė ir jie bet kuriuo atveju neturi teisės šios informacijos, su kuria galėjo susipažinti, naudoti per administracinę procedūrą ar vykstant teismo procesui.

Dėl trečiojo ir ketvirtojo klausimų

- 61 Trečiuoju ir ketvirtuoju klausimais, kuriuos reikia nagrinėti kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Direktyvos 2011/95 14 straipsnio 4 dalies a punktas ir 17 straipsnio 1 dalies d punktas, taip pat Direktyvos 2013/32 4 straipsnis, 10 straipsnio 2 dalis ir 45 straipsnio 1, 3 ir 4 dalys turi būti aiškinami taip, kad pagal juos draudžiama nacionalinės teisės nuostata, pagal kurią sprendžiančioji institucija tuo atveju, kai už nacionalinį saugumą atsakingos specializuotos institucijos nemotyvuotoje nuomonėje konstatuoja, kad asmuo kelia pavojų šiam saugumui, sistemingai privalo nesuteikti šiam asmeniui papildomos apsaugos arba, remdamasi šia nuomone, panaikinti tokiam asmeniui anksčiau suteiktą tarptautinę apsaugą.
- 62 Reikia pažymėti, kad Direktyvoje 2013/32 numatyta, jog valstybės narės suteikia konkretų vaidmenį „sprendžiančiajai institucijai“, kuri šios direktyvos 2 straipsnio f punkte apibrėžta kaip bet kokia pusiau teisminė arba administracinė institucija valstybėje narėje, atsakinga už tarptautinės apsaugos prašymų nagrinėjimą ir kompetentinga priimti pirmosios instancijos sprendimus tokiais atvejais.
- 63 Taigi minėtos direktyvos 4 straipsnio 1 dalies pirmame sakinyje numatyta, kad valstybės narės visoms procedūroms paskiria sprendžiančiąją instituciją, kuri yra atsakinga už tinkamą prašymų nagrinėjimą pagal šią direktyvą.
- 64 Be to, iš Direktyvos 2013/32 45 straipsnio matyti, kad sprendimą dėl tarptautinės apsaugos panaikinimo priima sprendžiančioji institucija.
- 65 Kaip paaiškinta šios direktyvos 16 konstatuojamojoje dalyje, būtina, kad sprendimai dėl visų tarptautinės apsaugos prašymų būtų priimami remiantis faktais, visų pirma, kad juos priimtų institucijos, kurių darbuotojai turi tinkamų žinių ar yra tinkamai parengti tarptautinės apsaugos klausimais.
- 66 Šiuo tikslu pagal šios direktyvos 4 straipsnio 1 dalies antrą sakinį valstybės narės privalo užtikrinti, kad sprendžiančioji institucija turėtų tinkamų išteklių, įskaitant pakankamą kompetentingų darbuotojų skaičių, kad galėtų savo užduotis atlikti pagal šią direktyvą. Šio 4 straipsnio 3 dalyje ši pareiga sukonkretinama, nustatant išsamesnius įpareigojimus, susijusius su šių darbuotojų apmokymu ir žiniomis.
- 67 Taigi Sąjungos teisės aktų leidėjas siekė užtikrinti, kad tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimas pusiau teisminėje ar administracinėje institucijoje, turinčioje specialių išteklių ir šią sritį išmanančių darbuotojų, būtų esminė valstybėse narėse taikomų bendrų procedūrų dalis (šiuo klausimu žr. 2020 m. liepos 16 d. Sprendimo *Addis*, C-517/17, EU:C:2020:579, 61 punktą), nes tokia institucija taip pat turi nuspręsti, ar reikia panaikinti tarptautinę apsaugą.

- 68 Nors Direktyvos 2013/32 4 straipsnio 2 dalyje valstybėms narėms iš tiesų leidžiama numatyti, kad kitai institucijai, o ne sprendžiančiajai institucijai, gali būti patikėtos tam tikros išsamiai išvardytos funkcijos tarptautinės apsaugos srityje, reikia konstatuoti, kad šios funkcijos negali apimti tarptautinės apsaugos prašymų nagrinėjimo ar tokios apsaugos panaikinimo, nes tai būtina turi būti patikėta sprendžiančiajai institucijai.
- 69 Be to, iš Direktyvos 2013/32 10 straipsnio 2 ir 3 dalių aiškiai matyti, kad tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimo procedūrą turi vykdyti sprendžiančioji institucija ir kad ši procedūra užbaigiama šios institucijos sprendimu, priimtu atlikus tinkamą nagrinėjimą.
- 70 Konkrečiau kalbant apie atsižvelgimą į galimą pavojų nacionaliniam saugumui, pažymėtina, kad pagal Direktyvos 2011/95 14 straipsnio 4 dalies a punktą valstybėms narėms leidžiama panaikinti pabėgėliui suteiktą statusą, jeigu yra pagrįstų priežasčių manyti, kad tas asmuo kelia pavojų valstybės narės, kurioje jis yra, saugumui.
- 71 Šios direktyvos 17 straipsnio 1 dalies d punkte numatyta, kad papildomą apsaugą galinčio gauti asmens statusas trečiosios šalies piliečiui nesuteikiamas, jei yra rimtų priežasčių manyti, kad jis kelia pavojų valstybės narės, kurioje yra, visuomenei ar saugumui.
- 72 Pagal kiekvieną iš šių nuostatų reikalaujama, kad kompetentinga valdžios institucija kiekvienu konkrečiu atveju įvertintų tiksliai jai žinomas faktines aplinkybes, kad nustatytų, ar yra pagrįstų priežasčių manyti, jog suinteresuotojo asmens, kuris, be kita ko, tenkina tarptautinės apsaugos suteikimo ar išsaugojimo kriterijus, situacija patenka į vieną iš šiose nuostatose numatytų atvejų (šiuo klausimu žr. 2017 m. sausio 31 d. Sprendimo *Lounani*, C-573/14, EU:C:2017:71, 72 punktą ir 2018 m. rugsėjo 13 d. Sprendimo *Ahmed*, C-369/17, EU:C:2018:713, 55 punktą).
- 73 Šis vertinimas yra neatsiejama tarptautinės apsaugos procedūros, kuri turi būti vykdoma pagal direktyvas 2011/95 ir 2013/32, dalis; šis vertinimas, priešingai, nei teigia Vengrijos vyriausybė, negali apsiriboti vien atitinkamo asmens tarptautinės apsaugos poreikių įvertinimu.
- 74 Taigi iš Direktyvos 2011/95 2 straipsnio d ir f punktuose esančių sąvokų „pabėgėlis“ ir „papildomą apsaugą galintis gauti asmuo“ apibrėžčių matyti, kad jos taikomos asmeniui, kuriam ne tik reikia tarptautinės apsaugos, bet kuris – be to – nepatenka į šioje direktyvoje nustatytų išimčių taikymo sritį.
- 75 Taigi tik sprendžiančioji institucija, prižiūrima teismo, turi atlikti visų reikšmingų faktų ir aplinkybių, įskaitant tų, kurie susiję su Direktyvos 2011/95 14 ir 17 straipsnių taikymu, vertinimą, kuriuo remdamasi priims sprendimą (šiuo klausimu žr. 2018 m. sausio 25 d. Sprendimo *F*, C-473/16, EU:C:2018:36, 40–41 punktus).
- 76 Svarbu pažymėti, kad pagal Direktyvos 2013/32 11 straipsnio 2 dalį, kai prašymas dėl pabėgėlio statuso ir (arba) papildomos apsaugos statuso atmetamas, sprendžiančiosios institucijos sprendime turi būti nurodomos faktinės ir teisinės priežastys.
- 77 Be to, šios direktyvos 45 straipsnio 3 dalyje numatyta, kad kompetentingos valdžios institucijos sprendime panaikinti tarptautinę apsaugą nurodomos faktinės ir teisinės priežastys, kuriomis grindžiamas toks sprendimas.
- 78 Tokiais atvejais priežastys, paskatinusios kompetentingą valdžios instituciją priimti savo sprendimą, turi būti nurodytos tame sprendime.

- 79 Iš išdėstyto argumentų, susijusių tiek su sprendžiančiosios institucijos vaidmeniu, tiek su jai nustatyta pareiga motyvuoti, matyti, kad ši institucija negali teisėtai apsiriboti kitos institucijos priimto sprendimo, kuris jai privalomas pagal nacionalinės teisės aktus, įgyvendinimu ir vien šiuo pagrindu priimti sprendimą nesuteikti papildomos apsaugos arba panaikinti anksčiau suteiktą tarptautinę apsaugą.
- 80 Priešingai, sprendžiančioji institucija turi turėti visą reikšmingą informaciją ir, atsižvelgdama į ją, pati įvertinti faktus ir aplinkybes, kad būtų nustatyta jos sprendimo prasmė ir jis būtų išsamiai motyvuotas.
- 81 Be to, iš Direktyvos 2011/95 14 straipsnio 4 dalies a punkto matyti, kad ši institucija turi turėti diskreciją nuspręsti, ar dėl su atitinkamos valstybės narės nacionaliniu saugumu susijusių priežasčių turi būti panaikintas pabėgėlio statusas, o tai reiškia, kad pavojaus šiam saugumui konstatavimas savaime nelemia tokio panaikinimo.
- 82 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, negalima atmesti galimybės, kad dalį informacijos, kurią kompetentinga valdžios institucija naudoja atlikdama savo vertinimą, gali pateikti už nacionalinį saugumą atsakingos specializuotos institucijos savo pačių iniciatyva arba sprendžiančiosioms institucijoms paprašius. Be to, tam tikrai šios informacijos daliai prireikus gali būti taikoma konfidencialumo tvarka, kaip apibrėžta Direktyvos 2013/32 23 straipsnio 1 dalyje.
- 83 Vis dėlto, atsižvelgiant į konkrečias sprendžiančiosios institucijos funkcijas, ši institucija turi savarankiškai įvertinti šios informacijos apimtį ir jos svarbą priimtinam sprendimui, todėl neprivalo remtis nemotyvuota nuomone, kurią pateikė už nacionalinį saugumą atsakingos specializuotos institucijos, remdamosi vertinimu, kurio faktinis pagrindas jai nebuvo pateiktas.
- 84 Be to, kadangi Vengrijos vyriausybė tvirtina, kad pagal SESV 72 ir 73 straipsnius tokių institucijų vaidmuo priskiriamas tik valstybių narių kompetencijai, dar reikia priminti, kad šios nuostatos neturi būti aiškinamos kaip leidžiančios valstybėms narėms netaikyti Sąjungos teisės nuostatų, remiantis vien tuo, kad jos turi pareigą palaikyti viešąją tvarką ir užtikrinti vidaus saugumą (šiuo klausimu žr. 2020 m. liepos 2 d. Sprendimo *Stadt Frankfurt am Main*, C-18/19, EU:C:2020:511, 29 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 85 Šiuo klausimu ši vyriausybė tik pateikė bendras pastabas, bet neįrodė, kad konkreči Vengrijos situacija tam tikrais atvejais pateisina sprendžiančiųjų institucijų vaidmens apribojimą.
- 86 Taigi į trečiąjį ir ketvirtąjį klausimus reikia atsakyti: Direktyvos 2013/32 4 straipsnio 1 ir 2 dalys, 10 straipsnio 2 ir 3 dalys, 11 straipsnio 2 dalis ir 45 straipsnio 3 dalis, siejamos su Direktyvos 2011/95 14 straipsnio 4 dalies a punktu ir 17 straipsnio 1 dalies d punktu, turi būti aiškinamos taip, kad pagal jas draudžiama nacionalinės teisės nuostata, pagal kurią sprendžiančioji institucija tuo atveju, kai už nacionalinį saugumą atsakingos specializuotos institucijos nemotyvuotoje nuomonėje konstatuoja, kad asmuo kelia pavojų šiam saugumui, sistemingai privalo nesuteikti šiam asmeniui papildomos apsaugos arba, remdamasi šia nuomone, panaikinti tokiam asmeniui anksčiau suteiktą tarptautinę apsaugą.

Dėl penktojo klausimo

- 87 Penktuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Direktyvos 2011/95 17 straipsnio 1 dalies b punktas turi būti aiškinamas taip, kad pagal jį draudžiama nesuteikti prašytojui papildomos apsaugos pagal šią nuostatą, remiantis

- apkaltinamuoju nuosprendžiu, apie kurį kompetentingos valdžios institucijos jau žinojo, kai pasibaigus ankstesnei procedūrai šiam prašytojui suteikė pabėgėlio statusą, kuris vėliau buvo panaikintas.
- 88 Direktyvos 2011/95 17 straipsnio 1 dalies b punkte numatyta, kad papildomą apsaugą galinčio gauti asmens statusas trečiosios šalies piliečiui nesuteikiamas, jei yra rimtų priežasčių manyti, kad jis padarė sunkų nusikaltimą.
- 89 Taigi šioje nuostatoje numatytas papildomos apsaugos statuso nesuteikimo pagrindas bendrai yra susijęs su sunkiu nusikaltimu, vadinasi, nėra apribotas nei geografiškai, nei laiko atžvilgiu, nei atitinkamo nusikaltimo pobūdžiu (2018 m. rugsėjo 13 d. Sprendimo *Ahmed*, C-369/17, EU:C:2018:713, 47 punktą ir 2020 m. balandžio 2 d. Sprendimo *Komisija / Lenkija, Vengrija ir Čekijos Respublika (Laikinas tarptautinės apsaugos prašytojų perkėlimo mechanizmas)*, C-715/17, C-718/17 ir C-719/17, EU:C:2020:257, 155 punktą).
- 90 Taigi Direktyvos 2011/95 17 straipsnio 1 dalies b punkte jokių būdų nenumatyta, kad jame nurodytas sunkus nusikaltimas turi būti padarytas neseniai arba kad tuo atveju, jei prašytojas paeiliui pradėjo kelias tarptautinės apsaugos procedūras, vėliau nebegalima atsižvelgti į sunkų nusikaltimą, kuris per pirmąją procedūrą nebuvo laikomas pateisinančiu nesuteikimo pagrindu taikymą. Priešingai, tai, kad šioje nuostatoje vartojamas žodis „nesuteikiamas“, reiškia, kad sprendžiančioji institucija, nustatiusi, jog atitinkamas asmuo padarė sunkų nusikaltimą, neturi diskrecijos.
- 91 Iš kitų direktyvų 2011/95 ar 2013/32 nuostatų taip pat nematyti, kad, panaikinus pabėgėlio statusą, sprendžiančioji institucija būtų ateityje saistoma vertinimų, kurie buvo padaryti dėl nesuteikimo pagrindo taikymo per procedūrą, per kurią buvo suteiktas šis statusas.
- 92 Atsižvelgiant į tai, atitinkamos valstybės narės kompetentinga valdžios institucija Direktyvos 2011/95 17 straipsnio 1 dalies b punkte numatytu nesuteikimo pagrindu – tuo, kad tarptautinės apsaugos prašytojas padarė sunkų nusikaltimą – gali remtis tik tada, kai kiekvienu atskiru atveju įvertina jai žinomas konkrečias faktines aplinkybes, kad nustatytų, ar yra pagrįstų priežasčių manyti, jog atitinkamo asmens, kuris tenkina kitus prašomo pabėgėlio statuso suteikimo kriterijus, veiksmai atitinka šį nesuteikimo pagrindą, o vertinant atitinkamo nusikaltimo sunkumą reikia visapusiškai išnagrinėti visas konkrečios atvejo aplinkybes (2020 m. balandžio 2 d. Sprendimo *Komisija / Lenkija, Vengrija ir Čekijos Respublika (Laikinas tarptautinės apsaugos prašytojų perkėlimo mechanizmas)*, C-715/17, C-718/17 ir C-719/17, EU:C:2020:257, 154 punktą).
- 93 Taigi į penktąją klausimą reikia atsakyti: Direktyvos 2011/95 17 straipsnio 1 dalies b punktas turi būti aiškinamas taip, kad pagal jį nedraudžiama nesuteikti prašytojui papildomos apsaugos pagal šią nuostatą, remiantis apkaltinamuoju nuosprendžiu, apie kurį kompetentingos valdžios institucijos jau žinojo, kai pasibaigus ankstesnei procedūrai šiam prašytojui suteikė pabėgėlio statusą, kuris vėliau buvo panaikintas.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 94 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikuso teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (pirmoji kolegija) nusprendžia:

- 1. 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2013/32/ES dėl tarptautinės apsaugos suteikimo ir panaikinimo bendros tvarkos 23 straipsnio 1 dalis, siejama su šios direktyvos 45 straipsnio 4 dalimi, atsižvelgiant į bendrąją Sąjungos teisės principą dėl teisės į gerą administravimą ir į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 47 straipsnį,**

turi būti aiškinama taip, kad:

pagal ją draudžiama nacionalinės teisės nuostata, kurioje numatyta, kad jeigu sprendimas atmesti tarptautinės apsaugos prašymą arba panaikinti tokią apsaugą grindžiamas informacija, kurios atskleidimas keltų pavojų atitinkamos valstybės narės nacionaliniam saugumui, atitinkamas asmuo arba jo patarėjas gali susipažinti su tokia informacija tik gavęs šiam tikslui išduotą leidimą, tačiau jiems negali būti atskleista bent jau motyvų, kuriais grindžiami tokie sprendimai, esmė ir jie bet kuriuo atveju neturi teisės šios informacijos, su kuria galėjo susipažinti, naudoti per administracinę procedūrą ar vykstant teismo procesui.

- 2. Direktyvos 2013/32 4 straipsnio 1 ir 2 dalys, 10 straipsnio 2 ir 3 dalys, 11 straipsnio 2 dalis ir 45 straipsnio 3 dalis, siejamos su 2011 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2011/95/ES dėl trečiųjų šalių piliečių ar asmenų be pilietybės priskyrimo prie tarptautinės apsaugos gavėjų, vienodo statuso pabėgėliams arba papildomą apsaugą galintiems gauti asmenims ir suteikiamos apsaugos pobūdžio reikalavimų 14 straipsnio 4 dalies a punktu ir 17 straipsnio 1 dalies d punktu,**

turi būti aiškinamos taip, kad:

pagal jas draudžiama nacionalinės teisės nuostata, pagal kurią sprendžiančioji institucija tuo atveju, kai už nacionalinį saugumą atsakingos specializuotos institucijos nemotyvuotoje nuomonėje konstatuoja, kad asmuo kelia pavojų šiam saugumui, sistemingai privalo nesuteikti šiam asmeniui papildomos apsaugos arba, remdamasi šia nuomone, panaikinti tokiam asmeniui anksčiau suteiktą tarptautinę apsaugą.

- 3. Direktyvos 2011/95 17 straipsnio 1 dalies b punktas**

turi būti aiškinamas taip, kad:

pagal jį nedraudžiama nesuteikti prašytojui papildomos apsaugos pagal šią nuostatą, remiantis apkaltinamuoju nuosprendžiu, apie kurį kompetentingos valdžios institucijos jau žinojo, kai pasibaigus ankstesnei procedūrai šiam prašytojui suteikė pabėgėlio statusą, kuris vėliau buvo panaikintas.

Parašai.